

AHOLIGA SIFATLI IJTIMOY XIZMAT VA YORDAM KO'RSATISH HAMDA UNING SAMARALI NAZORAT TIZIMINI YO'LGA QO'YISH

Yarashova Munisa Yusup qizi

“Inson” ijtimoiy himoya milliy agentligi Xorazm viloyati Tuprqoqqal’a tumani ijtimoiy xodimi Tel: 998339770112, munisayarashova045@gmail.com

Annotatsiya: *Ushbu maqolada aholiga sifatli ijtimoiy xizmat va yordam ko'rsatish hamda uning samarali nazorat tizimini yo'lga qo'yish tizimi haqida so'z borgan. “Inson” ijtimoiy himoya milliy agentligi faoliyati va uning ish faoliyati yoritib o'tilgan. Hozirgi kunda aholiga ko'rsatiladigan yordamlar to'g'risida qisqacha ma'lumotlar berildi.*

Kalit so'zlar: *Ijtimoiy himoya, “Inson” ijtimoiy himoya markazi, professional ijtimoiy xizmat, nogironligi bo'lgan shaxslar, ijtimoiy yordam, yakka yolg'iz va keksalar.*

Аннотация: *В данной статье речь идет о предоставлении качественных социальных услуг и помощи населению, а также о налаживании его эффективной системы контроля. Освещается деятельность Национального агентства социальной защиты “человек” и его деятельность. В настоящее время предоставляется краткая информация о помощи, оказываемой населению.*

Ключевые слова: *Социальная защита, центр социальной защиты “человек”, профессиональное социальное обслуживание, лица с ограниченными возможностями, социальная помощь, одинокие люди и пожилые люди.*

Annotation: *This article discussed the provision of quality social services and assistance to the population and the system of establishing its effective control system. The activities of the National Agency for Social Protection “man” and its work activities are covered. Currently, a summary of the assistance provided to the population has been given.*

Keywords: *Social Protection, Center for Social Protection “man”, professional social service, persons with disabilities, social assistance, single solitary and elderly.*

So'nggi yillarda aholining ijtimoiy himoyasini kuchaytirish, davlat tomonidan fuqarolarga ijtimoiy xizmat ko'rsatish ko'lami va turlarini kengaytirish bo'yicha tizimli ishlar amalga oshirilmoqda.

Jumladan, ijtimoiy dasturlarni moliyalashtirish xarajatlari YAIMga nisbatan 2 baravarga oshib, kam ta'minlangan nafaqa oluvchi oilalar qamrovi 5 barobarga ko'paydi hamda nogironligi bo'lgan shaxslar va nogironligi bo'lgan bolalarning parvarishi bilan band bo'lganlar uchun yangi nafaqa turlari joriy etildi.

Yangi tahrirda qabul qilingan Konstitutsiyada mehnatga layoqatsiz va yolg'iz keksalar, nogironligi bo'lgan shaxslar hamda aholining ijtimoiy jihatdan ehtiyojmand boshqa toifalarining huquqlari davlat himoyasida bo'lishining belgilanganligi mazkur sohani yagona yondashuv asosida isloh qilish zarurligini taqozo etmoqda.

O'zbekiston Respublikasi Prezidyentining 2023 yil 1 iyundagi “Aholiga sifatli ijtimoiy xizmat va yordam ko'rsatish hamda uning samarali nazorat tizimini yo'lga

qo'yish bo'yicha kompleks chora-tadbirlar to'g'risida"gi PF-82-sonli farmoniga asosan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzurida Ijtimoiy himoya milliy agentligi, shuningdek, uning Qoraqalpog'iston Respublikasi, viloyatlar va Toshkent shahar boshqarmalari hamda tuman (shahar)larda «Inson» ijtimoiy xizmatlar markazlari tashkil etildi.

Ijtimoiy himoya milliy agentligi aholini ijtimoiy himoya qilish va ijtimoiy xizmatlar ko'rsatish sohasidagi yagona davlat siyosatini ishlab chiqish va amalga oshirish bo'yicha vakolatli davlat organi hisoblanadi;

Agentlik o'z faoliyatini boshqa davlat organlari va tashkilotlari, ularning mansabdor shaxslaridan mustaqil ravishda amalga oshiradi.

Agentlik aholini ijtimoiy himoya qilish va ijtimoiy xizmatlar ko'rsatish sohasidagi yagona davlat siyosatini ishlab chiqish va amalga oshirish bo'yicha vakolatli davlat organi hisoblanadi hamda o'z faoliyatini boshqa davlat organlari va tashkilotlari, ularning mansabdor shaxslaridan mustaqil ravishda amalga oshiradi.

Agentlikning missiyasi – professional ijtimoiy xizmat va ijtimoiy yordam ko'rsatish hisoblanadi.

Agentlik vazifalari:

Og'ir hayotiy vaziyatga tushgan aholi bilan manzilli ishlash va ularga ijtimoiy xizmat va yordam ko'rsatish, jamiyatga ijtimoiylashuvini ta'minlash orqali ijtimoiy himoyaga muhtoj aholi sonini kamaytirish;

Og'ir hayotiy vaziyatga tushish xavfi ostida bo'lgan ijtimoiy xizmat va ijtimoiy yordamni mahalla darajasida tashkil etish orqali aholini o'zi yashayotgan muhitidan ajratmaslik;

Ijtimoiy xizmat va ijtimoiy yordamning barqaror bo'lishini ta'minlash orqali ularning huquqlarini doimiy kafolatlash;

Ijtimoiy xizmat va ijtimoiy yordam ko'rsatishning barcha bosqichlarida shaffoflikni ta'minlash orqali ijtimoiy himoya siyosatini shakllantirishda ishtirokini oshirish;

Ijtimoiy xizmatlarni shakllantirishda aholining talab va ehtiyojlarini inobatga olish orqali xizmatlar manzilliligini va samaradorligini oshirish.

Agentlik faoliyatining ustuvor yo'nalishlari:

Aholini ijtimoiy himoya qilish sohasida davlat siyosati va chora-tadbirlarini ishlab chiqish va amalga oshirish yo'nalishida:

aholini ijtimoiy himoya qilish sohasida yagona davlat siyosatini ishlab chiqish va uni amalga oshirish;

ijtimoiy himoyaga muhtoj shaxslar va oilalar bo'yicha ijtimoiy yordam dasturlarini ishlab chiqish;

kafolatlangan ijtimoiy xizmatlar standartlarini ishlab chiqish, ularning amalga oshirilishini monitoring qilish;

aholining turli guruhlari bilan ishlaydigan professional "ijtimoiy ish" xizmatini tashkil etish;

ijtimoiy sheriklikni kengaytirish, nodavlat sektor va mahalliy hamjamiyatlarni turli xil xizmatlar ko'rsatish va aholining zaif qatlamlarini qo'llab-quvvatlashga yanada faol jalb qilish uchun rag'batlantirish choralarini yaratish;

sohani raqamlashtirish orqali ijtimoiy himoya tizimi shaffofligini ta'minlash va jarayonlarni aholi uchun qulay tarzda tashkil qilish.

I. Nogironligi bo'lgan shaxslar bilan ishlash tizimini takomillashtirish yo'nalishida:

nogironlikni baholash va aniqlashning tibbiy modelidan ijtimoiy modeliga bosqichma-bosqich o'tishni ta'minlash

nogironligi bo'lgan shaxslarni yuqori sifatli protez-ortopediya mahsulotlari va reabilitasiyaning texnik vositalari bilan ta'minlash;

nogironligi bo'lgan shaxslarni reabilitasiya va abilitasiya qilish sohasini rivojlantirish va sohaga zamonaviy texnologiyalarni joriy qilish;

jamiyatda ijtimoiy moslashuv va integratsiya uchun sharoit yaratish, nogironligi bo'lgan shaxslarni bandligini ta'minlashga ko'maklashish, inklyuzivlikni ta'minlanishini muvofiqlashtirish hamda ularga qulay muhit shakllantirilganligini nazorat qilish;

ijtimoiy himoyaga muhtoj shaxslar, shu jumladan nogironligi bo'lgan shaxslarga nisbatan jamiyat ongida sog'lom fikrni shakllantirish;

nogironligi bo'lgan shaxslarning mustaqil hayot kechirishini qo'llab-quvvatlash bo'yicha chora-tadbirlarni amalga oshirish, ularga uy sharoitida ijtimoiy xizmatlarini tashkil qilish;

nogironligi bo'lgan shaxslar bilan ishlaydigan ixtisoslashtirilgan internat, ta'lim muassasalari va reabilitasiya markazlari faoliyatini takomillashtirish

II. Voyaga yetmagan bolalarni himoya qilish yo'nalishida: bolalarga nisbatan zo'ravonlikning oldini olish dasturlarini ishlab chiqish va amalga oshirish;

vasiylik va homiylik tizimini takomillashtirish, shu jumladan oilaga asoslangan bolalarni parvarish qilishning muqobil shakllarini rivojlantirish;

farzand asrab olish tizimini takomillashtirish;

ijtimoiy himoyaga muhtoj bolalar huquqlari, erkinliklari va manfaatlarini himoya qilishni tashkil etish;

himoyaga muhtoj bolalarni davolashni tashkil qilish tizimini takomillashtirish

III. Ayollarni himoya qilish tizimini takomillashtirish yo'nalishida:

ayollarni zo'ravonlik va jinsiy zo'ravonlik ta'qibidan himoya qilishda professional yordam ko'rsatishni tashkil etish;

zo'ravonlikdan aziyat chekkan ayollarni qo'llab-quvvatlash, shu jumladan boshpana (shelter) va reabilitasiya markazlari ishini tashkil qilish.

IV. Og'ir hayotiy vaziyatga tushib qolgan oilalar bilan ishlash yo'nalishida:

oilalarga ijtimoiy xizmat va yordam ko'rsatish, bolalarni oilalardan ajratishning oldini olish, ota-onalarning ko'nikmalarini rivojlantirish;

og'ir hayotiy vaziyatda bo'lgan homilador ayollar, yolg'iz ota-onalar va yosh bolali oilalarni qo'llab-quvvatlash tizimini tashkil qilish;

og'ir hayotiy vaziyatlarda bo'lgan oilalar farzandlari uchun ijtimoiy xizmatlarni rivojlantirish;

palliativ yordamni tashkil etish.

V. Yoshlar bilan ishlash yo'nalishida:

- psixosozial xizmat ko'rsatish tizimini tashkil qilish;
- alohida ta'lim ehtiyojlari bo'lgan bolalar uchun ixtisoslashtirilgan ta'lim muassasalari bittiruvchilarini turli tashkilotlar tomonidan taqdim qilingan ijtimoiy xizmatlar, yo'llanma va so'rovlari asosida psixologik salomatlik, zarur ko'nikma va ta'lim olish, kasbga, ishga va tadbirkorlik qilishga yo'naltirish tizimini yo'lga qo'yish.

VI. Yakka yolg'iz va keksalar bilan ishlash yo'nalishida:

- uyda parvarish qilish va qo'llab-quvvatlash xizmatlarini tashkil qilish;
- qariyalar uylari va boshqa muassasalar negizida professional xizmat ko'rsatish tizimini tashkil qilish;
- zo'ravonlikdan himoya qilish.

VII. Ijtimoiy ta'minot dasturlari yo'nalishida:

- ijtimoiy sug'urta tizimida yagona davlat siyosatini yuritish;
- aholini ijtimoiy sug'urta tizimiga jalb qilish bo'yicha rag'batlantiruvchi mexanizmlarini ishlab chiqish.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Muzaffarov F.D. Ijtimoiy ish tarixi. O'quv qo'llanma. Toshkent-2023.-30 b.
2. Yusupov R.K. Ijtimoiy ishga kirish. O'quv qo'llanma. Samarqand - 2020.-7 b.
3. Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси. – Тошкент, “Ўзбекистон”, 2017. 4-бет.
4. Axmadshaeva M.A. O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi va inson huquqlari. – T 2005
5. To'uchieva S., Norbekov A.SH. Ijtimoiy siyosat – O'quv qo'llanma– Tashkent, 2010. -102 b
6. Вафоев У. Ижтимоий ҳимоя йўналишидаги бошқарувни такомиллаштириш қанчалик муҳим? // Ҳалқ сўзи 2020 йил 26 май, №110